

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор
на пів року 10 кор
на чверть року 5 кор
на місяць 1-70 кор

За границею

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости, віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. І. п. Дзюбровського (Хорунжий). Експедиция місцеві в Агенції Соколовского в пасажи Ганецька.

Рукописи звертає ся лише на повне і окреме застереження. — Рекламы і неопечатані відли від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланні» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 31 с. від стрічки.

Політика розуму чи дрібних особистих заборгань і змагань?

(+) Від кількох тижнів розведено живу агітацію проти політики соймового клубу руского а особливо проти його голови д-ра Е. Олесницького. Спершу ударили на ту політику, а властиво на її керманіча національно-демократичне «Діло», москвофільський «Галічанін» і радикальний «Громадський Голос», а за тим пішли віча, насамперед віче «без ріжниць партій» в Мостисках, відтак у Львові і в Комарні, а наостанку відозвав ся речник нібито «довірочної наради» в Дрогобичі, організатор національно-демократичний з того повіту.

Ся агітація, вимірена неперечно проти особи д-ра Олесницького, приневоліла його стати перед виборцями в Стрию дня 8. грудня с. р і здати їм справу з посольської діяльності своєї і руского клубу в останній соймовій сесії. Замітно, що лише польські днівники подали побіжні вісти про се справоздане д-ра Олесницького, а доперва перед кількома днями оповістив «Галічанін» замість вступної статі допись про справоздане д-ра Олесницького, котрої головний зміст ми подали в 276 ч. нашої часописи. Після того появило ся окремою брошурою «Справоздане посольське д-ра Евгена Олесницького, відбуте в Стрию д. 8. грудня 1904 р. Львів, накладом д-ра Олесницького, з друкарні В. А. Шийковського», котре подаємо на іншим місци в повній основі задля великої ваги

самої справи і в інтересі правди та осявідомлення нашої суспільности.

Доси не забирали ми голосу в сій справі, хоч она була обговорювана у вище названих органах і в польським днівникарстві всяких відтінків, бо вижидали справді автентичного справозданя. Одначе ми того не було се для нас тайною, що цілу ту «роботу» вели два члени редакції національно-демократичного органу з підмогою двох своїх прихильників спіди Львова, одного з Комарнянщини а одного з Мостиска, а що треба було для більшої ваги зачепити д-ра Олесницького і в его найблизній околиці, а там не дало ся устроїти супротивного єму віча, отже бодай організатор дрогобицького повіту устроїв ніби «довірочну» нараду, котра «ухвалила» подібні резолюції, як мостиске, львівське і комарнянське віче. Ціла та «робота» була отже викликана чисто особистими понуками і змаганями кількох людей, котрі хотіли допечи голові руского клубу соймового за поважне ведене соймової політики, знеохотити его неоправданими докорами і підзорами до зложеня керми політичної і відстрашити від переселеня до Львова, де міг би своїм знанем і талантом вибити ся на передове становище. Се вороговане національно-демократичного органу як і радикалів походить ще з того часу, коли др. Олесницький мав відвагу в окремих статях виступити проти рілних страйків і проти сенесії університетських студентів (обидвох сих статей не помістив національно-демократичний орган, хоч др. Олесницький надіслав їх з повним своїм підписом), а також і з тої причини, що др. Олесницький

ставши соймовим послом і розглянувши ся в соймі, не міг піти за покликами і радами радикальних одиниць, а мусів числити ся з дійсними обставинами і фактичними даними і відповідно до того примінити політичну тактику. Оправдане сего поступованя сеї тактики політичної в соймі найдуть наші читачі в справозданю д-ра Олесницького, котре рівночасно починаємо печатати, тим то і не потребуємо вдавати ся в полеміку з національно-демократичним, з москвофільським і з радикальним органом. Значуємо лише, що ті радикальні агітації, викликані чисто особистими і то дрібними заборганями і змаганями послужили москвофільському «Галічанінові», щоби народовцям відказати політичної снаги і зрілости. І аж тоді «Діло» побачило свою похибку і почало повертати справу туди, нібито на згаданих вічах не висказувано недовіря соймовій політиці руских послів, а іменно д-рови Олесницькому, а лише взивано до більше рішучого поступованя, яке може показати ся конечним в слідуочій сесії.

Таке поступоване головного органу національно-демократичного як і мовчальність і неясність в поступованю національно-демократичного комітету мусить очевидно серед рускої суспільности викликувати лише заколот і розлад, а се доводить до тимбільшої шкоди, позаяк у нас кожний вважає себе покликаним до політики, хоч політика вимагає багато основного знаня, науки, спосібностей і досьвіду та рутини. Політичні демагоги, щоби вибити ся на верх, дійти до проводу мало осявічених верств суспільности нашої, хватають ся високопарних окликів, витичують відразу да-

Денис Угнівець.

Голодовий спорт.

(Дальше).

Очи єї склили ся. Було в них чорно. Захитала ся... омлівала.

Петро спостеріг се. Йому жалко стало старої.

— Идиот з тебе... неокресаний... звівр... не вдячник... Збиткувати ся над слабосильною, хорою невістою?...

Але власне той єї страх, слабосиле женцини, що в житю своїм не зазнала ще голоду, нужди похихали його чим раз дальше в звіврскости. Зазрівсть — а може лиш його вдача вироблена під впливом несправедливої судьби розривала йому жовч. Полин огірчення підходив під серце. Він споглядав не на спорт — а на конечність, на неумолимий глум долі.

Дійсно опанувала його зависть богачам. Він не мав більше сили, щоби себе поконати.

Перед ним знов ставала княжа Ідальня з вишуканою їдою... А там в дали... в чорній дали бачив почорнілі, вихудлі твари жебраків... згорблені кісточки жебрачок з сухими як щипки немовлятами на руках... Цивлі лахів звисали з брудного тіла... А там... бігли босоні діти за возами, наладованими углем і з дикою розкошню били ся о кожний углик, що упав з воза. Ондечка, місто угля підняла старша невіста недогризок яблука обмазаний болотом. Навіть не обтерла його... кинула до губи...

Княжа Ідальня оповивала ся сірою мракою... а в неї виринали поломані контури душної, вогкої пивниці. Повітре в ній тяжке, густе, перегниле. Завішена сокира повисла в ній. На брудній долівці качають ся такіж чорні, напівнагі дітиска і видирають собі кусок заєхлоного хліба.

Щіпанє власного желудка роздражнювало його. Повставали нові ідеї, нові консеоцяції гвіву та зависти, невдоволення з суспільного ладу і людської, несправедливої твердосердості. Очи його набігали кровю і блищали страшно, навіть оставок вродженого, інстинктивного почутя інтелігенції і пошанованя для старших, хтоб вони не були — мовчав тихо придушений взбуреним гнівом.

Майже без памяти, незважаючи більше на присутність княгині, говорив мовби до самого себе.

— Чи моглиб остояти ся соціялісти, радикали — чи мали би рацію свого бутя, наколиб кожний без ріжниць стану, віку хоча раз в житю, нехайби і на коротший час піддав свій жолудок тому дослідові-спортові?... Сліб пізнав невидимого черва, а так страшного в своїх наслідках, неумолимого, всесильного, що міліони людей приводить до вдичія і звіврскости, родить найнідліїші інстинкти в чоловіці, — кидас ненависть в людські серця, стає причиною кровавого бою о житє, — видерає найсвятійші чувства з душі... релігію... Бога... Міліони істот, для котрих є отся, чудова поезія сьвіта виведена з нічого, для їх добра і вжитку, котрі могли працювати в суспільности — їх організм точить

отсей хроб... розриває і нищить їх сили, мораль, — а замучених, зрабованих їхніх трунів впирає перед часом в могилу...

Княгиня трясла ся, — корчево придержуючись спинки від крісла.

Петро не бачив єї більше. Йому було, ніби він бачить перед собою цілий сьвіт, ціле людство... ті сотки одиниць, що не мають найменшого понятя о голоді і не можуть його мати, позаяк сліва судьба заслонила їх очи від того мікроба золотим, грубим металем... і бачив незлічними маси... жертви голоду...

На стілько відваги, побожності винен прецінь кожний з них мати, щоби відправив, спроміг ся на отсю спортову новенну... хочби tridium... от так... для спорту... Хочби навіть єдино для того, щоби прошаки не стояли цілими годинами під їхніми дверми, заки їх рабиня не кине наче псови недоїдок... ба... хочаб тому, щоби нікві, біленькі рученята з дорожочіними перстеньми не потребували затикати шовковими, пахучими хусточками гарних... по більшій часті сьвятых очі на вид отсей нужди... Хочби навіть задля того... щоби вилічити ся з модного божевілья, котре запоморочує їх голови до тої степені, що тисячі видають на шовкові шматалашки, аби лиш на кілька хвиль виставити в салоні напівнате тіло... хоча за хвилю, як вернуть домів, уважають за згріх непростимий, сли чиясь «безбожна» рука відважить ся через неувагу спрофанувати їх ліжко положенем капелюха або палиці...

(Дальше буде).

